

23. 3. 2010

ID: 60947

Důvod odročení jednání u soudu

Za důležitý důvod, pro který účastník (jeho zástupce) může požádat o odročení jednání (nebo pro který se omlouvá z prvního jednání ve věci), se ve smyslu ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř. (a tedy i ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř.) považuje jak okolnost (událost), která účastníku (jeho zástupci) objektivně (nezávisle na jeho vůli) zabrání zúčastnit se jednání (například zdravotní indispozice, účast u jiného jednání nebo služební cesta), tak i okolnost účastníkem (jeho zástupcem) případně způsobená nebo jinak zaviněná, jestliže ji lze považovat - zejména za přihlídnutí ke všem okolnostem případu a k poměrům účastníka (jeho zástupce) - za důležitou.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2839/2008, ze dne 17.12.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce P. M. a. s., zastoupeného advokátem, proti žalovanému V. K., zastoupenému advokátem, o 73.902,- Kč s úrokem z prodlení, vedené u Okresního soudu v Nymburce pod sp. zn. 15 C 262/2007, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. května 2008, č. j. 23 Co 145/2008-53, tak, že rozsudek krajského soudu a rozsudek Okresního soudu v Nymburce ze dne 25. února 2008, č. j. 15 C 262/2007-36, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Nymburce k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 73.902,- Kč s úrokem z prodlení, který specifikoval. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že žalovaný, který podle pracovní smlouvy ze dne 2. 6. 2005 pracoval u žalobce jako řidič (do 1. 6. 2006, kdy jeho pracovní poměr skončil), způsobil žalobci svým jednáním škodu v celkové výši 461.505,- Kč (na odcizeném zboží 5.120,- Kč, na odcizené finanční hotovosti 2.485,- Kč a na odcizeném vozidle 453.900,- Kč), za níž odpovídá na základě dohody o hmotné odpovědnosti ze dne 2. 6. 2005. Ačkoliv se žalovaný dohodou o uznání škody a o srážkách ze mzdy ze dne 15. 5. 2006 zavázal žalobci dluh ve výši 461.505,- Kč v pravidelných měsíčních splátkách po 5.000,- Kč pod sankcí ztráty výhody splátek uhradit, zaplatil pouze splátku 5.000,- Kč (v červnu 2006) a 420,- Kč (v červenci 2006); zbytek dluhu ve výši 456.085,- Kč se stal splatným nejpozději k 1. 8. 2006. Žalobou se žalobce „zatím domáhá zaplacení škody ve výši 73.902,- Kč, kdy tato částka se skládá z částky 2.185,- Kč (odcizená hotovost) a částky 71.717,- Kč - část škody na odcizeném automobilu“.

Okresní soud v Nymburce rozsudkem ze dne 25. 2. 2008, č. j. 15 C 262/2007-36 (vydaným pro zmeškání žalovaného), žalovanému uložil, aby žalobci zaplatil 73.902,- Kč s přesně specifikovanými úroky z prodlení, a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 27.880,50 Kč k rukám advokáta. Vycházejí z toho, že předvolání k jednání na den 25. 2. 2008, v němž byl o následcích nedostavení se poučen, bylo žalovanému doručeno dne 17. 1. 2008 (žaloba mu byla doručena dne 7. 9. 2007), že žalovaný se bez důvodné a včasné omluvy k prvnímu jednání nedostavil a že žalobce, který se k prvnímu jednání dostavil, vydání rozsudku pro zmeškání navrhl, dovodil, že byly splněny všechny předpoklady pro rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání (§ 153b o. s. ř.). K žádosti žalovaného o odročení jednání nepřihlédl, neboť „žalovaný měl povoleny vycházky na dobu 4 hodin v rozmezí od 10.00 hodin do 18 hodin od 5. 1. 2008 a nic mu tak nebránilo se na jednání soudu dostavit“.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. 5. 2008, č. j. 23 Co 145/2008-53,

rozsudek okresního soudu potvrdil a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech odvolacího řízení 24.351,- Kč k rukám advokáta. Odvolací soud dospěl shodně se soudem prvního stupně k závěru, že podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání byly splněny. Vycházel přitom z listin, které měl soud prvního stupně pro posouzení důvodnosti omluvy žalovaného ke dni vydání rozsudku pro zmeškání k dispozici, tj. z omluvy žalovaného z neúčasti u jednání (v níž požádal o odročení jednání „pro pracovní neschopnost a plánování operace“) a z fotokopie potvrzení pracovní neschopnosti (legitimace práce neschopného pojištěnce), z něhož zjistil, že „žalovaný má povolené vycházky od 5. 1. 2008 vždy na 4 hodiny v době od 10.00 hodin do 18.00 hodin“. Odvolací soud - s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 2056/2000 - vyslovil názor, že obecně lze omluvu pro nemoc považovat za způsobilou omluvu neúčasti žalovaného u nařízeného jednání, neboť většinou nemoc nedovoluje pohyb mimo místa, kde probíhá léčeni, že však v projednávané věci žalovanému nemoc nebránila v účasti na jednání, jestliže podle legitimace práce neschopného „žalovaný má každý den 4 hodiny vycházek a tyto 4 hodiny může podle vlastního uvážení využít v době od 10.00 do 18.00 hodin“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání. Zásadní právní význam napadeného rozsudku spatřuje „ve zcela opačném posouzení předpokladů k vydání rozsudku pro zmeškání, než je tomu v ustálení judikatury“; nesouhlasí tedy se závěrem soudů, že mu nemoc v účasti na jednání nebránila. Ačkoliv legitimace práce neschopného stvrzuje toliko jeho nezpůsobilost vykonávat dosavadní zaměstnání nebo dosavadní samostatnou výdělečnou činnost, je podle názoru žalovaného z lékařského hlediska zjištěním nepříznivého zdravotního stavu, konkretizovaného podle klasifikace nemoci diagnózou a vyžadujícího léčení, jehož součástí je v současné době vedle klasických léčebných metod také aktivní pohyb; z tohoto pohledu „povolené vycházky nelze chápat jako svého druhu přerušeni terapie na dobu, ve které se žalovaný měl nebo mohl zapojit do obvyklého dění, nýbrž jako součást léčebného režimu, která je u onemocnění cévního systému, spočívající v rozšíření a zápalu žíly v konečnicku zvláště důležitá“. Neměl-li soud prvního stupně ke dni vydání rozsudku pro zmeškání od lékaře podklady pro závěr, že žalovanému nemoc v účasti na jednání nebrání, nemohl odvolací soud považovat omluvu žalovaného za nedůvodnou; zdůrazňuje, že odvolacím soudem zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 2056/2000, při posuzování důvodnosti omluvy účastníka pro nemoc nevzal zřetel ani na opakovanou osobní účast omlouvajícího v době tvrzené nemoci u soudu. Žalovaný má zato, že postup odvolacího soudu není v souladu ani s názorem Ústavního soudu, který naplnění předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání chápe mnohem širěji a vedle posuzování důvodnosti omluvy klade důraz také na procesní aktivitu žalovaného; v daném případě bylo řízení zahájeno 15. 8. 2007 a žalovaný se již 5. 10. 2007 k žalobě písemně vyjádřil s tím, že dal jednoznačně najevo, že s uplatněným nárokem nesouhlasí, a navrhl důkazy. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce navrhl, aby dovolací soud dovolání žalovaného pro nepřipustnost odmítl, neboť rozhodnutí odvolacího nemá po právní stránce zásadní význam. Žalovaný své tvrzení o nemoci prokazuje „neschopenkou“, z níž vyplývá, že „se jednání zúčastnit může s ohledem na stanovení vycházek v rozsahu 4 hodin denně“.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009 (dále jen „o. s. ř.“), neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1. 7. 2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se měni zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. dovolání přípustné (právní otázku důvodné a včasné omluvy ve smyslu ustanovení § 153b odst. 1 o.

s. ř. posoudil odvolací soud v rozporu s ustálenou judikaturou), přezkoumal napadený rozsudek ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou (§ 45b) žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů a ve věcech uvedených v § 118b nejméně třicet dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

Jak vyplývá z citovaného ustanovení, předpokladem pro rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání je také to, že žalovaný zmeškal první jednání, které bylo ve věci nařízeno, bez důvodné a včasné omluvy. Ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. v tomto předpokladu navazuje na ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř.

Podle ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř. nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů.

Za důležitý důvod, pro který účastník (jeho zástupce) může požádat o odročení jednání (nebo pro který se omlouvá z prvního jednání ve věci), se ve smyslu ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř. (a tedy i ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř.) považuje jak okolnost (událost), která účastníku (jeho zástupci) objektivně (nezávisle na jeho vůli) zabrání zúčastnit se jednání (například zdravotní indispozice, účast u jiného jednání nebo služební cesta), tak i okolnost účastníkem (jeho zástupcem) případně způsobená nebo jinak zaviněná, jestliže ji lze považovat - zejména za přihlídnutí ke všem okolnostem případu a k poměrům účastníka (jeho zástupce) - za důležitou.

Ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. (shodně s ustanovením § 101 odst. 3 o. s. ř.) nepožaduje, aby ten, kdo se k nařízenému jednání soudu omlouvá (a popřípadě též žádá o odročení jednání), svůj důvod neúčasti u jednání soudu také prokázal. K tomu, aby jeho omluva byla důvodná, postačuje, aby tvrdil takové skutečnosti, které jsou vzhledem ke své povaze způsobilé jeho účast u jednání soudu omluvit, tj. takové skutečnosti, které účastníku (jeho zástupci) znemožňují zúčastnit se jednání a které současně jsou omluvitelné; přitom je třeba pečlivě hodnotit zejména subjektivní stránku, zda totiž účastník (jeho zástupce) mohl překážku bránící mu zúčastnit se jednání předvídat, popřípadě ji odvrátit. Protože soud posuzuje předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání při prvním jednání, které se ve věci konalo, je pro posouzení, zda bylo možné o žalobě rozhodnout rozsudkem pro zmeškání, rozhodující stav, jaký tu byl v době, kdy byl rozsudek pro zmeškání vydán (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1027/96, uveřejněné pod č. 92 v časopise Soudní judikatura, roč. 1997, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 6. 1997, sp. zn. 2 Cdon 447/96, uveřejněný pod č. 93 v časopise Soudní judikatura, roč. 1997).

Důležitým důvodem způsobilým omluvit neúčast účastníka u jednání ve smyslu ustanovení § 101 odst. 3 a § 153b odst. 1 o. s. ř. je podle ustálené judikatury soudů také nemoc účastníka řízení (srov. například odvolacím soudem zmiňované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2001, sp. zn. 20 Cdo 2056/2000, které bylo uveřejněno pod č. 124 v časopise Soudní judikatura, roč. 2001, nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2000, sp. zn. 20 Cdo 2068/98, uveřejněné pod č. 10 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2001).

K výkladu ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř. byl v soudní praxi přijat rovněž právní názor (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 8. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3358/2007, které bylo uveřejněno

pod č. 21 v časopise Soudní judikatura, roč. 2009), že důležitost důvodu, pro který účastník řízení žádá o odročení jednání, soud posuzuje vždy s přihlédnutím ke všem okolnostem konkrétního případu. I když účastník řízení ve své žádosti uvádí důvod jinak způsobitý vést k závěru o odročení jednání (dalšího jednání), není soud vždy povinen takový důvod akceptovat, a to zejména tehdy, není-li využíván v souladu se smyslem a účelem ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř., ale k záměrným procesním obstrukcím, sledujícím především bezdůvodné protahování občanského soudního řízení a zvyšování nákladů s tím spojených; uvedený právní názor platí i ve vztahu k posouzení důvodnosti omluvy ve smyslu ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř.

V projednávané věci z obsahu spisu vyplývá, že soud prvního stupně posuzoval předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání ke dni 25. 2. 2008, na který nařídil ve věci první jednání, a že pro posouzení důvodnosti omluvy žalovaného měl k dispozici písemné podání žalovaného ze dne 11. 2. 2008 (doručené soudu prvního stupně téhož dne s poznámkou „osobně 9. 10“), v němž žalovaný sděluje: „Žádám o odročení mého předvolání na 25. 2. 08. Důvod: pracovní neschopnost a plánování operace“, a fotokopii legitimace praceneschopného pojištěnce, obsahující mimo jiné údaj o tom, že žalovaný je práce neschopen od 2. 1. 2008 a že má povolené vycházky od 5. 1. 2008 „4 h v době od 10 hod. do 18 hod.“ .

Ze samotné skutečnosti, že účastníkovi řízení, který byl uznán práce neschopným, jsou rozhodnutím lékaře v době dočasné pracovní neschopnosti povoleny vycházky, nelze dovozovat, že v době vycházek není dán jím uplatněný důležitý důvod způsobitý omluvit jeho neúčast u jednání spočívající v jeho nemoci (§ 101 odst. 3, § 153b odst. 1 o. s. ř.).

Za situace, kdy ke dni vydání rozsudku pro zmeškání měl soud k dispozici pouze informaci, že žalovaný se z neúčasti u jednání omlouvá pro nemoc, a kdy z okolností případu nevyplývalo, že by tohoto důvodu využil v rozporu se smyslem a účelem ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. (např. proto, že by sledoval bezdůvodné protahování občanského soudního řízení nebo jinou procesní obstrukci), není závěr odvolacího soudu, podle kterého žalovanému nemoc nebránila v účasti na jednání jen proto, že měl „každý den 4 hodiny vycházek a tyto mohl podle vlastního uvážení využít v době od 10.00 do 18.00 hodin“, správný.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný. Nejvyšší soud České republiky jej proto zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)